

■ Unitat 5. L'anàlisi dels estats financers de l'empresa I.

Anàlisi patrimonial i anàlisi financera

□ Activitats

1. Comenta la situació d'una empresa en la qual no hi hagi equilibri financer.

Una situació d'absència d'equilibri financer podria ser aquella en què una empresa mostra un excessiu finançament aliè, de manera que genera un endeutament molt elevat que fa difícil tornar els préstecs i els crèdits en els terminis i les condicions acordades amb els creditors (bancs, proveïdors, organismes públics, etc.). Aquesta situació pot provocar la suspensió de pagaments i, fins i tot, la fallida de l'empresa.

2. Posa exemples d'elements de l'estructura econòmica i de l'estructura financera del balanç.

Alguns exemples d'elements de l'estructura financera del balanç són:

- Capital social.
- Deutes amb proveïdors.
- Reserves.
- Préstecs bancaris.

I alguns exemples d'elements de l'estructura econòmica del balanç són:

- Deutes dels clients.
- Existències de mercaderies.
- Saldos dels comptes bancaris.
- Maquinària.

3. Aplica les tècniques d'anàlisi de balanços (percentatges, variacions i representació gràfica) que coneguis per al balanç següent per dos anys consecutius:

	2011	2012
Immobilitzat	3 600	3 900
Existències	2 000	1 700
Realitzable	1 500	2 600
Disponible	1 000	1 200
Recursos propis	3 900	4 300
Passiu no corrent	1 500	2 000
Passiu corrent	2 700	3 100

Actiu	2011	%	2012	%	var. €	var. %
Immobilitzat	3 600	44	3 900	41	300	8
Existències	2 000	25	1 700	18	-300	-15
Realitzable	1 500	19	2 600	28	1 100	73
Disponible	1 000	12	1 200	13	200	20
	8 100	100	9 400	100		

Patrimoni net i passiu	2011	%	2012	%	var. €	var. %
Recursos propis	3 900	48	4 300	46	400	10
Passiu no corrent	1 500	19	2 000	21	500	33
Passiu corrent	2 700	33	3 100	33	400	15
	8 100	100	9 400	100		

2011	
Actiu	Patrimoni net i passiu
Immobilitzat 44 %	Recursos propis 48 %
Existències 25 %	Passiu no corrent 19 %
Realitzable 19 %	Passiu corrent 33 %
Disponible 12 %	

2012	
Actiu	Patrimoni net i passiu
Immobilitzat 41 %	Recursos propis 46 %
Existències 18 %	Passiu no corrent 21 %
Realitzable 28 %	Passiu corrent 33 %
Disponible 13 %	

4. Explica el significat econòmic d'un fons de maniobra negatiu.

Un fons de maniobra negatiu implica que l'actiu corrent és inferior al passiu corrent; és a dir, que una part del passiu corrent (obligacions de pagament a curt termini) està finançant l'actiu fix (inversions a llarg termini). També es pot observar d'una altra manera: el patrimoni net i el passiu són insuficients per

finançar l'actiu no corrent. Sense altres informacions, això pot ser negatiu per a l'empresa, ja que pot significar l'aparició de risc de suspensió de pagaments. Hi ha empreses, però, que tot i tenir un fons de maniobra negatiu tenen una situació financera normal i equilibrada. Tot això, per tant, depèn del tipus d'activitat econòmica.

5. Classifica de manera funcional els comptes següents, que pertanyen al balanç d'una empresa, i calcula el fons de maniobra. Comenta'n els resultats:

Actiu		Patrimoni net i passiu	
Mobiliari	4 500	Capital social	7 000
Maquinària	7 500	Reserves legals	2 000
Edificis	700	Reserves voluntàries	1 800
AA Maquinària	1 800	Obligacions	1 000
AA Mobiliari	900	Resultat de l'exercici	1 460
Primeres matèries	2 000	Proveïdors	1 400
Producte acabat	1 500	Proveïdors, efectes comercials que cal pagar	1 700
Envasos	720	Creditors per prestació de serveis	700
Accions de cotització oficial	890	Préstecs a ll/t	2 500
Deteriorament per depreciació d'existències	(750)		
Clients	2 700		
Deutors	800		
Bancs	700		
Caixa	1 000		
	19 560		19 560

Actiu	€	%	Patrimoni net i passiu	€	%
Immobilitzat	10 000	51,12	Recursos propis	12 260	62,68
Existències	3 470	21,57	Passiu no corrent	3 500	17,89
Realitzable	4 390	18,61	Passiu corrent	3 800	19,43
Disponibile	1 700	8,69			
	19 560	100		19 560	100

$$FM = AC - PC = (3 470 + 4 390 + 1 700) - (3 800) = 5 760 \text{ €}$$

Aquesta empresa presenta un fons de maniobra aparentment gran; per tant, la seva situació patrimonial és equilibrada.

6. Fes una anàlisi patrimonial i financera de l'evolució d'una empresa d'acord amb el seu balanç:

Actiu	2011	2012	Patrimoni net i passiu	2011	2012
Edificis	7 500	18 000	Capital social	17 000	14 000
Maquinària	2 500	7 000	Reserves legals	1 200	1 400
Mobiliari	1 000	1 200	Resultat de l'exercici	200	1 500
AA Maquinària	1 500	2 200	Préstecs a ll/t	800	6 400
AA Mobiliari	500	600	Proveïdors	2 000	5 250
Mercaderies	750	600	Efectes comercials que cal pagar	5 000	7 000
Envasos	4 200	2 000	Creditors per prestació de serveis	2 000	800
Productes acabats	1 350	1 700	Hisenda Pública, creditora	1 000	250
Primeres matèries	8 000	600			
Clients	(800)	---			
Provisió insolvències tràfic	700	200			
Bancs	1 000	100			
Caixa					
	29 200	36 600		29 200	36 600

Actiu	2011	%	2012	%	var. €	var. %
Immobilitzat	9 000	30,82	23 400	63,93	14 400	160
Existències	11 300	38,70	12 300	33,61	1 000	8,85
Realitzable	7 200	24,66	600	1,64	-6 600	-91,67
Disponible	1 700	5,82	300	0,82	-1 400	-82,3
	29 200	100	36 600	100	7 400	
Patrimoni net i passiu	2011	%	2012	%	var. €	var. %
Recursos propis	18 400	63,01	16 900	46,17	-1 500	-8,2
Passiu no corrent	800	2,74	6 400	17,49	5 600	75,68
Passiu corrent	10 000	34,25	13 300	36,34	3 300	33
	29 200	100	36 600	100	7 400	
FM	10 200		-100			

Ràtios	2011	2012
Tresoreria	0,89	0,068
Liquiditat	2,02	0,99
Garantia	2,70	1,86
Disponibilitat	0,17	0,02
Autonomia	1,70	0,86
Qualitat deute	0,93	0,68

L'evolució de la situació patrimonial i financera és molt negativa, ja que es passa a un fons de maniobra negatiu i el valor d'algunes ràtios significatives no és bo: els valors de les ràtios de tresoreria i de liquiditat són justos, quan el 2011 les ràtios presentaven dades molt positives.

□ Activitats finals

1. Explica les diferències entre els diferents tipus d'anàlisis d'estats comptables.

La principal diferència és l'objecte de l'anàlisi. L'anàlisi patrimonial estudia les relacions entre les masses patrimonials del balanç; l'anàlisi financera estudia la solvència i la liquiditat de l'empresa, i l'anàlisi econòmica estudia els resultats econòmics de l'empresa i la seva rendibilitat.

2. Posa un exemple d'una empresa que presenti un balanç amb risc manifest de fallida.

Actiu		Patrimoni net i passiu	
Immobilitzat	5 000	Recursos propis	100
Existències	2 000	Passiu no corrent	100
Realitzable	3 000	Passiu corrent	11 300
Disponible	1 500		
	11 500		11 500

$$FM = AC - PC = (2 000 + 3 000 + 1 500) - 11 300 = -4 800$$

Tresoreria	0,39
Liquiditat	0,57
Garantia	1,01
Disponibilitat	0,14
Autonomia	0,009
Qualitat deute	0,99

El fons de maniobra dona negatiu i les ràtios més significatives donen resultats molt dolents (tresoreria, liquiditat i garantia), per la qual cosa la situació patrimonial i financera de l'empresa és molt dolenta, amb uns recursos propis molt petits, potser fruit de la compensació de pèrdues acumulades.

3. Quines mesures proposaries per lluitar contra una situació de suspensió de pagaments d'una empresa?

Les mesures possibles per sortir d'una suspensió de pagaments són:

- Renegociar el deute amb els creditors, ampliar el termini de pagament, i a més, relacionar-ho amb la política de liquiditat de l'empresa, respecte als terminis de cobrament dels clients i a la utilització de fonts alternatives de finançament aliè més flexibles (descompte comercial), per aconseguir globalment més liquiditat de l'actiu corrent.

- Augmentar el finançament propi mitjançant una ampliació de capital i, així, compensar els deutes que no es poden pagar.

4. Comenta per quina raó es defineix el fons de maniobra com el capital circulant, és a dir, com la part permanent de l'actiu corrent.

El **fons de maniobra** s'anomena també **capital circulant**, ja que tot i ser una part de l'actiu corrent, es pot dir que és no corrent, o sigui, de l'estructura fixa de l'empresa, perquè es tracta de saldos que són permanents a l'empresa: estoc mínim d'existències, saldo mitjà de clients o saldo mitjà de comptes de tresoreria, que es manté per a desemborsaments imprevistos.

5. Fixa't en els balanços de dues empreses diferents: una empresa industrial fabricant de maquinària metal·lúrgica i una cadena de supermercats.

Balanç empresa 1

Actiu		P.N. i passiu	
Immobilitzat	75 000	Recursos propis	37 000
Existències	12 000	Passiu no corrent	48 000
Realitzable	9 000	Passiu corrent	16 000
Disponible	5 000		
	101 000		101 000

6. Una empresa presenta un balanç amb la situació següent:

Actiu	2010	2011
Immobilitzat	4 000	6 250
Existències	750	1 125
Realitzable	1 900	875
Disponible	1 500	1 250
	8 150	9 500

Balanç empresa 2

Actiu		P.N. i passiu	
Immobilitzat	39 000	Recursos propis	25 000
Existències	20 000	Exigible a ll/t	2 000
Realitzable	11 000	Exigible a c/t	48 000
Disponible	5 000		
	75 000		75 000

A partir d'aquesta informació, fes un estudi patrimonial de les dues empreses i, per mitjà de l'estudi del fons de maniobra, determina quin balanç correspon a cada una.

	Empresa 1	Empresa 2
FM	10 000	-12 000

Si s'observen i s'avaluen els resultats, es pot afirmar que l'empresa industrial és la 1, ja que presenta un fons de maniobra positiu (10 000€), i de considerable importància respecte del patrimoni net i el passiu no corrent (12%). A més, l'actiu no corrent és molt important (74%), ja que necessita moltes inversions permanents per a la seva activitat.

De la mateixa manera, la xarxa de supermercats és l'empresa 2, ja que té un fons de maniobra negatiu (-12 000€) i una estructura patrimonial que ho permet: el finançament amb els proveïdors és molt important, les inversions permanents no són tan quantioses i la importància de les existències sobre l'actiu és més rellevant.

Patrimoni net i passiu	2010	2011
Recursos propis	4 100	4 375
Passiu no corrent	3 000	1 375
Passiu corrent	1 050	3 750
	8 150	9 500

- Calcula el fons de maniobra.
- Tot seguit, comenta la situació patrimonial.
- Quins problemes presenta aquesta empresa?
- Com els resoldries?

Actiu	2010	%	2011	%	var. €	var. %
Immobilitzat	4 000	49,08	6 250	65,79	2 250	56,25
Existències	750	9,20	1 125	11,84	375	50,00
Realitzable	1 900	23,31	875	9,21	-1025	-53,95
Disponible	1 500	18,40	1 250	13,16	-250	-16,67
	8 150	100	9 500	100	1 350	

Patrimoni net i passiu	2010	%	2011	%	var. €	var. %
Recursos propis	4 100	50,31	4 375	46,05	275	6,71
Passiu no corrent	3 000	36,81	1 375	14,47	-1625	-54,17
Passiu corrent	1 050	12,88	3 750	39,47	2 700	357,14
	8 150	100	9 500	100	1 350	

	2010	2011
FM	3 100	-500

Aquesta empresa ha evolucionat negativament a nivell patrimonial, ja que el fons de maniobra ha passat de ser positiu a negatiu, amb una reducció del 116%. Això pot ser una mostra de l'empitjorament de la solvència de l'empresa, ja que està amb un risc manifest de suspensió de pagaments.

Encara que no ho demana l'activitat, si calculem l'evolució de les principals ràtios financeres es confirma la informació anterior, ja que l'evolució és molt negativa el 2011.

	2010	2011
Tresoreria	3,23	0,56
Liquiditat	3,95	0,87
Garantia	2,01	1,85

7. Determina quin efecte tindria cada una de les operacions empresarials següents sobre el fons de maniobra. Comenta i justifica les teves respostes.

■ Liquidar totalment un deute amb un proveïdor	■ Fer una ampliació de capital per ampliar instal·lacions
■ Comprar mercaderies a crèdit	■ Adquirir maquinària amb un préstec a ll/t
■ Dotar l'amortització acumulada de l'immobilitzat	■ Fer una venda (a preu de cost)
■ Augmentar les existències amb crèdits a c/t	■ Vendre un edifici de l'empresa
■ Descomptar una lletra de canvi en un banc	■ Fer una venda (amb benefici)

Cal analitzar cada operació amb els comptes afectats i determinar com afecta els grups patrimonials amb els quals es calcula el fons de maniobra (actiu fix, actiu circulat, passiu fix i passiu circulat). Per exemple:

- Si es liquida totalment un deute amb un proveïdor, disminueix el passiu circulat (proveïdors) i disminueix l'actiu circulat (bancs o caixa) en el mateix import; per tant, el fons de maniobra es manté.
- Quan es fa una venda amb benefici, augmenta l'actiu circulat (clients o caixa i bancs, segons si la venda es fa a crèdit o al comptat) i augmenta el passiu fix (pèrdues i guanys) en l'import del benefici de la venda. Aquest és l'augment del fons de maniobra.

	Disminueix	Es manté	Augmenta
Liquidar totalment un deute amb un proveïdor		X	
Comprar mercaderies a crèdit		X	
Dotar l'amortització acumulada de l'immobilitzat		X	
Augmentar les existències amb crèdits a c/t		X	
Descomptar una lletra de canvi en un banc		X	
Fer una ampliació de capital			X
Adquirir maquinària amb un préstec a ll/t		X	
Fer una venda (al preu de cost)		X	
Vendre un edifici de l'empresa			X
Fer una venda (amb benefici)			X

8. Una empresa presenta la informació següent:

Actiu	2009	2010	2011
Immobilitzat	3 500	3 600	3 700
Existències	630	650	700
Realitzable	490	450	500
Disponible	700	850	900
	5 320	5 550	5 800

P.N. i passiu	2009	2010	2011
Recursos propis	100	2 500	2 500
Passiu no corrent	2 840	950	1 700
Passiu corrent	2 380	2 100	1 600
	5 320	5 550	5 800

Comenta com ha evolucionat la situació patrimonial d'aquesta empresa, calculant el fons de maniobra per a cada any.

Actiu	2009	%	2010	%	2011	%
Immobilitzat	3 500	65,79	3 600	64,86	3 700	63,79
Existències	630	11,84	650	11,71	700	12,07
Realitzable	490	9,21	450	8,11	500	8,62
Disponible	700	13,16	850	15,32	900	15,52
	5 320	100	5 550	100	5 800	100
Patrimoni net i passiu	2009	%	2010	%	2011	%
Recursos propis	100	1,88	2 500	45,05	2 500	43,10
Passiu no corrent	2 840	53,38	950	17,12	1 700	29,31
Passiu corrent	2 380	44,74	2 100	37,84	1 600	27,59
	5 320	100	5 550	100	5 800	100

	2009	2010	2011
FM	-560	-150	500

Aquesta empresa presenta una evolució molt positiva, ja que ha passat de tenir un fons de maniobra negatiu i de gran quantitat a tenir-lo positiu amb una situació patrimonial equilibrada, fruit d'un procés de millora caracteritzat per l'increment del finançament propi, reduint considerablement l'endeutament.

9. Observa el balanç d'una empresa per a dos anys consecutius i analitza'n la situació patrimonial i financera calculant el fons de maniobra i les ràtios estudiades en aquesta unitat.

	2010	2011
Recursos propis	900	910
Existències	295	275
Disponibile	220	150
Passiu no corrent	40	390
Immobilitzat	750	800
Realitzable	175	350
Passiu corrent	500	275

Actiu	2010	%	2011	%	var. €	var. %
Immobilitzat	750	52,08	800	50,79	50	6,67
Existències	295	20,49	275	17,46	-20	-6,78
Realitzable	175	12,15	350	22,22	175	100
Disponibile	220	15,28	150	9,52	-70	-31,82
	1 440	100	1 575	100	135	
Patrimoni net i passiu	2010	%	2011	%	var. €	var. %
Recursos propis	900	62,50	910	57,78	10	1,11
Passiu no corrent	40	2,78	390	24,76	350	875
Passiu corrent	500	34,72	275	17,46	-225	-45
	1 440	100	1 575	100	135	
FM	190		500			

	2010	2011
Fons maniobra	190	500
	ràtios	
Tresoreria	0,79	1,818
Liquiditat	1,38	2,818
Garantia	2,67	2,368
Disponibilitat	0,44	0,545
Autonomia	1,67	1,368
Qualitat deute	0,93	0,414

En estudiar el balanç, s'observa que globalment hi ha hagut una evolució positiva. El fons de maniobra per als dos anys és correcte i ha millorat molt (increment del 163%). Pel que fa a l'estructura econòmica, es poden remarcar dos fets: primer, la lleugera disminució de les existències, que pot ser fruit d'una política de reducció d'estocs; i segon, el gran increment del realitzable, possiblement a conseqüència d'un increment de les vendes o d'una política d'ampliació del crèdit als clients.

En l'estructura financera no s'han registrat canvis significatius, llevat del creixement de la importància del finançament aliè.

10. Analitza l'evolució de la situació patrimonial i financera de l'empresa següent:

Actiu	2010	2011	Patrimoni net i passiu	2010	2011
Caixa	135	200	Proveïdors	2970	7000
Bancs	500	700	Préstecs a c/t	200	800
Mercaderies	2300	500	Efectes comercials que cal pagar	2265	3000
Envasos	400	700	Hisenda Pública, creditora	120	200
Provisió per depreciació d'existències	(50)	(150)	Creditors per prestació de serveis	280	300
Clients	1230	5000	Obligacions	210	250
Efectes comercials per cobrar	4320	3600	Préstecs a ll/t	3500	4000
Deutors	800	400	Capital social	10000	14000
Mobiliari	900	1000	Reserves legals	400	700
Terrenys	2500	4000	Reserves voluntàries	90	200
Edificis	10000	20000	Resultat de l'exercici	1500	3500
Elements de transport	850	2000			
AA Mobiliari	150	250			
AA Edificis	2000	3400			
AA Elements de transport	200	350			
	21535	33950		21535	33950

Actiu	2010	%	2011	%	var. €	var. %
Immobilitzat	11900	55,26	23000	67,75	11100	93,28
Existències	2650	12,31	1050	3,09	-1600	-60,38
Realitzable	6350	29,49	9000	26,51	2650	41,73
Disponible	635	2,95	900	2,65	265	41,73
	21535	100	33950	100	12415	
Patrimoni net i passiu	2010	%	2011	%	var. €	var. %
Recursos propis	11990	55,68	18400	54,20	6410	53,46
Passiu no corrent	3710	17,23	4250	12,52	540	14,56
Passiu corrent	5835	27,10	11300	33,28	5465	93,66
	21535	100	33950	100	12415	

	2010	2011
Fons maniobra	3 800	-350
	ràtios	
Tresoreria	1,20	0,876
Liquiditat	1,65	0,969
Garantia	2,26	2,183
Disponibilitat	0,11	0,080
Autonomia	1,26	1,183
Qualitat deute	0,61	0,727

11. Comenta la situació financera de l'empresa de l'exercici anterior i proposa canvis per millorar-ne la situació a curt termini.

La situació ha empitjorat en general, començant pel fons de maniobra, que ha passat d'un valor correcte a un valor negatiu. La resta d'indicadors financers també mostra l'empitjorament de la situació financera de l'empresa, ja que el valor de les principals ràtios comença a estar a la zona crítica, especialment el valor de les ràtios de tresoreria i liquiditat.

L'empresa hauria de reduir la importància del seu exigible a curt termini, ja que no en té assegurat el pagament, amb la qual cosa s'hauria de replantejar la política creditícia a curt termini, renegejant les condicions de finançament amb proveïdors i deutors.

12. Quins canvis proposaries a una empresa per millorar la seva ràtio de liquiditat?

Per millorar la ràtio de liquiditat ($L = AC / PC$) d'una empresa caldria incidir sobre l'estructura del finançament a curt termini, reclassificar els deutes a curt termini; és a dir, reclassificar-los passant-ne una part a llarg termini, i reduir el termini de cobrament als clients.

13. Explica per què és necessària una bona planificació de la tresoreria de l'empresa.

La planificació de la tresoreria consisteix a fer plans i previsions de manera adequada i eficaç sobre els pagaments i els cobraments que l'empresa haurà de fer durant un període determinat. És necessària per tenir una estimació aproximada dels fons de tresoreria que s'han de mantenir durant tot el període i així reaccionar ràpidament davant els imprevistos.

14. Aplica totes les tècniques de l'anàlisi financera estudiades en aquesta unitat al balanç següent:

Actiu	Any n	Any n+1
Immobilitzat	9 390	11 800
Existències	1 800	925
Realitzable	600	675
Disponible	2 980	3 700
	14 770	17 100
P.N. i passiu	Any n	Any n+1
Recursos propis	8 437	10 000
Passiu no corrent	3 000	4 200
Passiu corrent	3 333	2 900
	14 770	17 100

Ràtios	Any n	Any n + 1
Tresoreria	1,07	1,5
Liquiditat	1,61	1,82
Garantia	2,33	2,4
Disponibilitat	0,89	1,27
Autonomia	1,33	1,4
Qualitat deute	0,53	0,4

15. Comenta la relació que hi ha entre planificar la tresoreria de l'empresa i els valors òptims de les ràtios de liquiditat, de tresoreria i de solvència.

Observant les ràtios de tresoreria i liquiditat, es pot comprovar si la planificació de la tresoreria de l'empresa ha assolit els seus objectius de liquiditat i de solvència a curt termini.

La ràtio de garantia també pot ser una mostra de l'aplicació correcta d'aquesta política; no obstant això, té més en compte l'objectiu de solvència de l'empresa a llarg termini.

16. Explica per què la definició del flux de caixa econòmic (beneficis més amortitzacions) té relació amb l'autofinançament de l'empresa.

El flux de caixa econòmic permet avaluar la capacitat d'autofinançament de l'empresa, ja que aquest és el finançament que pot obtenir l'empresa reinvertint l'excedent de l'activitat en la pròpia activitat, i aquest excedent de recursos generats per l'empresa és precisament el flux de caixa econòmic.

17. Quines són les ràtios que mesuren la possibilitat de suspensió de pagaments o de fallida en l'empresa?

Fonamentalment són les ràtios financeres bàsiques: tresoreria, liquiditat i garantia.

18. Quines millores proposaries en la situació financera d'una empresa que presenta el balanç següent?

Actiu		P.N. i passiu	
Immobilitzat	80 000	Capital	60 000
Existències	33 000	Reserves	27 000
Clients	26 000	Préstecs a ll/t	24 000
Bancs	8 000	Proveïdors	33 000
Caixa	7 000	Creditors	10 000
	154 000		154 000

La situació global d'aquesta empresa és bona, encara que es podrien millorar alguns aspectes que no són molt significatius: primer, es podria millorar la qualitat del deute, ampliant el termini de pagament; i segon, l'autonomia financera, que és excessiva, utilitzant més les possibilitats dinamitzadores que aporta l'endeutament amb finançament aliè.

Ràtios	
Tresoreria	0,95
Liquiditat	1,72
Garantia	2,30
Disponibilitat	0,35
Autonomia	1,30
Qualitat del deute	0,64

19. Calcula les ràtios financeres del balanç de l'empresa següent per a quatre anys i comenta'n l'evolució:

	2008	2009	2010	2011
Immobilitzat	700	750	900	1100
Existències	500	450	625	85
Realitzable	625	800	1000	1700
Disponibile	225	300	400	200
Passiu no corrent	500	575	780	925
Recursos propis	1100	1125	345	225
Passiu corrent	450	600	1800	1935

	2008	2009	2010	2011
Tresoreria	1,89	1,83	0,77	0,98
Liquiditat	3	2,58	1,13	1,03
Garantia	2,16	1,96	1,13	1,08
Disponibilitat	0,5	0,5	0,22	0,10
Autonomia	1,16	0,96	0,13	0,08
Qualitat del deute	0,47	0,51	0,70	0,68

20. Observa el balanç següent d'una empresa i emplena els imports que són buits, però considerant dues situacions: primera, que el fons de maniobra sigui 7 000 €, i segona, que la ràtio de liquiditat sigui 1,25. Comenta els resultats obtinguts.

Actiu		Patrimoni net i passiu	
Actiu no corrent	70 000	Patrimoni net	36 000
Actiu corrent	35 000	Passiu no corrent	41 500
		Passiu corrent	28 000

En la primera situació cal que el passiu corrent sigui 28 000 € i el patrimoni net sigui 36 000 €.

$$FM = AC - PC$$

$$7\,000 = 35\,000 - PC$$

$$PC = 35\,000 - 7\,000 = 28\,000$$

$$FM = PN + PnC - AnC$$

$$7\,000 = PN + 41\,500 - 70\,500$$

$$PN = 7\,000 + 70\,500 - 41\,500 = 36\,000$$

En la segona situació també ens dona el mateix resultat.

$$L = AC / PC$$

$$1,25 = 35\,000 / PC$$

$$PC = 35\,000 / 1,25 = 28\,000$$

El patrimoni net es pot determinar deduïnt que l'actiu total és 105 500 (70 500 + 35 000) i per diferència el patrimoni net és 36 000 (105 500 - 41 500 - 28 000). Així doncs, es calcula de la manera següent:

$$\text{Actiu} = \text{AnC} + \text{AC}$$

$$105\,500 = 70\,500 + 35\,000$$

$$\text{Passiu} = \text{PN} + \text{PnC} + \text{PC}$$

$$105\,500 = \text{PN} + 41\,500 + 28\,000$$

$$\text{PN} = 105\,500 - 41\,500 - 28\,000 = 36\,000$$

Això ens mostra que el fons de maniobra i la ràtio de liquiditat són dos indicadors que mesuren el mateix però amb diferent forma de càlcul. Per aquesta raó, a la ràtio de liquiditat a vegades també se la coneix com a ràtio de fons de maniobra.

Comprova el teu nivell

1. El fons de maniobra es calcula com la diferència entre:

- Actiu corrent i passiu no corrent.
- Passiu no corrent i actiu no corrent.
- Actiu corrent i passiu corrent.
- Actiu no corrent i actiu corrent.

Resposta correcta: a).

2. El fons de maniobra també es calcula fent:

- Patrimoni net menys actiu no corrent.
- Patrimoni net més passiu no corrent menys actiu corrent.
- Patrimoni net més passiu no corrent menys actiu no corrent.
- Patrimoni net menys actiu corrent.

Resposta correcta: c).

3. Si una empresa té un actiu corrent de 50 000 €, un patrimoni net de 35 000 € i un passiu corrent de 43 000 €, quin és l'import del fons de maniobra?

- 15 000 €
- 7 000 €
- No es pot calcular
- 12 000 €

Resposta correcta: b).

4. Si una empresa es troba en risc de suspensió de pagaments, quines mesures proposaries?

- Renegociar el deute amb els creditors i analitzar les causes d'aquesta situació.
- Ampliar el capital.
- Declarar-se en fallida i tancar l'empresa.
- Reduir el capital.

Resposta correcta: a).

5. Una empresa presenta un fons de maniobra de 25 000 €, el seu patrimoni net és de 10 000 €, el passiu corrent és de 15 000 € i l'actiu és de 75 000 €. Quina resposta és correcta?

- El passiu no corrent és 40 000 €.
- L'actiu no corrent és 25 000 €.
- L'actiu corrent és 40 000 €.
- L'actiu corrent és 25 000 €.

Resposta correcta: c).

6. En el cas d'una empresa que estigui en una situació patrimonial d'estabilitat financera normal, quina de les afirmacions següents és correcta?

- a) El fons de maniobra és positiu.
- b) El passiu no corrent és excessiu.
- c) El fons de maniobra és negatiu.
- d) El passiu corrent és insuficient.

Resposta correcta: a).

7. La ràtio que estudia la solvència immediata de l'empresa és la de:

- a) Tresoreria. c) Disponibilitat.
- b) Liquiditat. d) Qualitat del deute.

Resposta correcta: a).

8. La ràtio de garantia estudia:

- a) La solvència a curt termini.
- b) L'autonomia financera.

c) La solvència a llarg termini.

d) La liquiditat a curt termini.

Resposta correcta: c).

9. Si volem estudiar el grau de dependència financera respecte del finançament extern, ho farem amb la ràtio de:

- a) Autonomia financera. c) Qualitat del deute.
- b) Solvència a llarg termini. d) Liquiditat.

Resposta correcta: a).

10. Si la ràtio de liquiditat de dues empreses, A i B, és d'1,17 i 0,35, respectivament, quina de les dues empreses corre més risc de suspensió de pagaments?

- a) L'empresa A.
- b) L'empresa B.
- c) No es pot mesurar amb aquesta ràtio.
- d) Cap de les dues empreses.

Resposta correcta: b).

□ Prepara les PAU

1. Una empresa dedicada a la distribució de components per a la indústria tèxtil disposa al final de l'exercici econòmic del següent patrimoni valorat en euros:

- Una furgoneta per a transport: 20 000
- Les aportacions dels socis: 30 000
- Drets de cobrament per la venda de materials: 7 500
- Deute amb la Seguretat Social: 7 000
- Diners en efectiu: 2 500
- Deute amb el banc per retornar en 10 mesos: 10 000
- Reserves: 5 000
- L'immobilitzat material té un fons amortitzat de 32 500
- Al magatzem hi ha materials per valor de 18 000
- Deutes per compres de materials: 12 000
- Un ordinador valorat en 1 500
- Un préstec amb el banc a tornar en tres anys: 43 500
- Un saldo en un compte corrent: 12 500
- Un local en què realitza la seva activitat: 120 000
- Un deute amb proveïdors d'immobilitzat a retornar en 5 anys: 30 000
- Lletres acceptades per clients: 3 000
- Lletres acceptades als proveïdors a pagar en 6 mesos: 15 000

Amb aquestes dades es demana:

a) Confeccionar el balanç de l'empresa classificat per masses patrimonials. (1 punt)

Actiu			Patrimoni net i passiu		
Immobilitzat		109 000	Recursos propis		35 000
Construccions	120 000		Capital social	30 000	
Equips informàtics	1 500		Reserves	5 000	
Elements de transport	20 000		Exigible a llarg termini		73 500
Amortització acumulada de l'immobilitzat	(32 500)		Deutes a ll/t amb entitats de crèdit	43 500	
Existències		18 000	Proveïdors d'immobilitzat a ll/t	30 000	
Mercaderies	18 000		Exigible a curt termini		44 000
Realitzable		10 500	Proveïdors	12 000	
Clients	7 500		Proveïdors, efectes comercial que cal pagar	15 000	
Clients, efectes comercials per cobrar	3 000		Deutes a c/t amb entitats de crèdit	10 000	
Disponible		15 000	Organismes Seguretat Social, creditors	7 000	
Bancs i institucions de crèdit	12 500				
Caixa	2 500				
TOTAL ACTIU		152 500	TOTAL PATRIMONI NET I PASSIU		152 500

b) Calcular el fons de maniobra. (0,5 punt)

Fons de maniobra = Actiu corrent - Passiu corrent

$$FM = 43\,500 - 44\,000 = -500$$

c) Interpretar el resultat i proposar millores, si cal. (0,5 punt)

El fons de maniobra és negatiu perquè l'actiu corrent és inferior al passiu corrent. Això vol dir que l'empresa pot tenir problemes financers a curt termini, ja que no té capacitat per pagar aquests deutes. Si aquesta diferència no és molt gran, l'empresa podria renegociar els seus deutes amb proveïdors i creditors per ampliar els terminis de pagament a curt termini.

2. Estudiem el cas d'una empresa que es troba en una situació financera incorrecta, ja que té un fons de maniobra negatiu de 990 €. El director financer estudia les següents alternatives de què disposa per millorar la seva situació:

a) Utilitzar un préstec a pagar en cinc anys de 1600 € bonificat sense interessos a pagar, que prové d'un programa oficial d'ajudes a les empreses amb dificultats. L'import d'aquest finançament el destinaria a liquidar deutes ja vençuts amb proveïdors per valor de 725 €, i la part restant s'utilitzarà per millorar la disponibilitat ingressant-ho en un compte corrent.

b) Obtindre un avançament de 18 mesos del pagament de deutes amb Hisenda per impostos pendents per valor de 400 €. El cost d'aquesta operació és del 7% del deute.

a) Obtindre 1700 € de la venda d'unes instal·lacions industrials que no intervenen significativament en l'activitat de l'empresa. L'immobilitzat estava comptabilitzat per 1400 €. Els ingressos de la venda es distribuïran amb un cobrament en efectiu del 40%, un cobrament a nou mesos del 30% i la resta es cobraria als 18 mesos.

Es demana:

- 1) Analitzar com es modifica el balanç de l'empresa en cadascuna de les tres opcions anteriors. (0,75 punts)
- 2) Alguna de les opcions implica canvis en el compte de resultats? Si és així, quantificar l'import. (0,5 punt)
- 3) Estudiar com cadascuna de les opcions contribueix a millorar la situació financera de l'empresa. Determina quina és la millor opció raonant-ho convenientment. (0,75 punts)

- 1) Per veure com canvia el balanç de l'empresa en cadascuna de les opcions, s'ha d'observar com varien les masses patrimonials:

actiu no corrent, actiu corrent, patrimoni net, passiu no corrent i passiu corrent. A la taula del peu es mostren els increments i els decrements que suposa cada opció.

- 2) Com ja s'ha comentat anteriorment, les opcions b i c impliquen canvis en el resultat de l'empresa, però de diferent signe:

- pèrdues de 28 a la b pel recàrrec financer que s'ha de pagar per ajornar el deute amb Hisenda.

- guanys de 300 a la c per la plusvàlua generada per vendre per 1700 un immoble valorat en 1400.

- 3) Per determinar quina opció contribueix a millorar la situació financera de l'empresa es pot estudiar quin efecte tenen sobre el fons de maniobra.

Com que la situació inicial és d'un fons de maniobra negatiu, seguidament es mostrarà com cada opció el modifica.

Utilitzarem ambdues formes de calcular el fons de maniobra per comprovar que el resultat és el mateix.

$$FM = \text{Actiu corrent} - \text{Passiu corrent}$$

$$FM = (\text{Patrimoni net} + \text{Passiu no corrent}) - \text{Actiu no corrent}$$

$$FM = -990$$

Opció	Actiu corrent	Passiu corrent	Resultat FM
a	+ 875	- 725	610
b	- 28	- 400	- 618
c	+ 1190	0	200

Opció	Patrimoni net	Passiu no corrent	Actiu no corrent	Resultat FM
a	0	+1600	0	610
b	- 28	- 400	0	- 618
c	+ 300		- 1400 + 500	200

El resultat del fons de maniobra en cada cas s'obté afegint l'efecte sobre les masses patrimonials que componen el seu càlcul. Observem per exemple com evoluciona amb l'opció a:

$$FM'a = -990 + 875 - (-725) = 610$$

$$FM'a = -990 + 1600 - 0 = 610$$

Opció	Actiu no corrent	Actiu corrent	Patrimoni net	Passiu no corrent	Passiu corrent
a	0	+ 875 (Bancs)	0	+ 1600 (Préstecs a ll/t)	- 725 (Proveïdors)
b	0	- 28 (Pagament recàrrec financer)	- 28 (Pèrdues)	+ 400 (Deutes a ll/t)	- 400 (Hisenda Pública creditora)
c	- 1400 (Immobilitzat material) + 510 (Deutors a ll/t)	+ 510 (Deutors) + 680 (Bancs)	+ 300 (Guanys)	0	0

Aclariments sobre els càlculs:

i) l'opció b implica un recàrrec financer ($7\% \cdot 400 = 28$) que se suposa que es paga immediatament i que té un efecte negatiu sobre el resultat de l'exercici (pèrdues de 28).

ii) l'opció c implica l'alienació d'un element d'immobilitzat a un preu superior

al valor comptable; això suposa un efecte positiu sobre el resultat de l'exercici (guanys de 300).

iii) a l'opció c també cal indicar la forma de cobrament de la venda d'aquest immoble: cobrament en efectiu ($40\% \cdot 1700 = 680$), deutes a cobrar a c/t ($30\% \cdot 1700 = 510$) i deutes a cobrar a ll/t ($30\% \cdot 1700 = 510$).

D'aquesta forma es comprova que la millor opció és la a, ja que permet passar a una situació de fons de maniobra positiu ($FM=610$), millor que l'opció c, que també permet assolir una situació financera òptima ($FM= 200$). L'opció b és la pitjor de forma comparativa, ja que encara que permet reduir aproximadament un 50% el fons de maniobra negatiu, el situa en el pitjor lloc ($FM= - 618$).

3. Amb la informació següent:

Una empresa presenta un balanç format per un actiu corrent de 20 000 €, un actiu no corrent de 50 000 €, un passiu corrent de 17 000 € i un passiu no corrent de 18 000 €. Calcula totes les ràtios que puguis amb la informació disponible i comenta els resultats. (2 punts)

Liquiditat	1,11
Garantia	2
Endeutament	0,5
Estructura del deute	0,48

El resultat de l'anàlisi amb les ràtios és força satisfactori, ja que totes les ràtios estan dins dels resultats que orientativament es consideren com a correctes.

4. Contesta les qüestions següents relacionades amb l'anàlisi patrimonial i financera d'una empresa:

- a) **Explica el significat del fons de maniobra i com es calcula. (0,5 punt)**
- b) **Què és millor per a l'empresa: fons de maniobra positiu o negatiu? Raona la resposta. (0,5 punt)**
- c) **Observa les dades de l'empresa següent:**

Actiu		Patrimoni net i passiu	
Maquinària	24 000	Capital social	35 000
Elements de transport	14 000	Reserves	2 500
Mercaderies	4 500	Prèstec a ll/t	9 500
Clients	7 000	Proveïdors	3 500
Bancs	2 500	Deutes a c/t	2 000
Caixa	500		
	52 500		52 500

Calcula el fons de maniobra i fes una valoració. (1 punt)

- a) **El fons de maniobra mostra els fons de l'actiu corrent que estan finançats amb recursos permanents del patrimoni net i del passiu no corrent. Són els recursos permanents que permeten que funcioni el cycle d'explotació de l'empresa.**

Es calcula de dues formes equivalents:

$$FM = AC - PC \text{ o } FM = PN + PnC - AC$$

- b) **De forma general un fons de maniobra positiu ens mostra una situació d'equilibri financer, encara que hi ha empreses**

que poden funcionar perfectament amb un fons de maniobra negatiu ja que el seu cycle d'explotació els ho permet. Ja sabem que cada empresa o sector econòmic presenta particularitats característiques que fan que el valor òptim d'aquest indicador o d'altres de caràcter financer sigui molt variable.

c) $FM = AC - PC = (4 500 + 7 000 + 2 500 + 500) - (3 500 + 2 000) = 14 500 - 5 500 = 9 000 €$

En aquest cas es pot suposar que l'empresa presenta una situació d'equilibri patrimonial, ja que el fons de maniobra és positiu i força elevat. Caldria tenir més informació sobre el sector econòmic i l'activitat de l'empresa per ajustar més el comentari.

5. En les qüestions següents, tria l'única resposta que consideris vàlida. Les respostes correctes sumen (0,5 punt) i les incorrectes resten (0,25 punts).

- 1. **La ràtio que relaciona l'actiu total i el passiu total és la de:**
 - a) Liquiditat.
 - b) Garantia.
 - c) Estructura del deute.
 - d) Tresoreria.
- 2. **Un valor de 2,7 de la ràtio de garantia (o solvència) mostra una situació de:**
 - a) Molta solvència a llarg termini.
 - b) Molta solvència immediata.
 - c) Dependència del finançament extern.
 - d) Un fons de maniobra molt petit.
- 3. **Si el fons de maniobra d'una empresa és negatiu, això implica que:**
 - a) El passiu corrent és més petit que l'actiu corrent.
 - b) El passiu corrent és més gran que l'actiu corrent.
 - c) El patrimoni net és insuficient.
 - d) El passiu no corrent és més petit que l'actiu corrent.
- 4. **Una empresa té un passiu corrent de 16 000 €, un actiu corrent de 36 000 € i un patrimoni net de 70 000 €. Quin és el valor de la ràtio de liquiditat?**
 - a) 0,44
 - b) 4,38
 - c) 1,25
 - d) 2,25

- 1. Resposta correcta: b).
- 2. Resposta correcta: a).
- 3. Resposta correcta: b).
- 4. Resposta correcta: d).